

Uimhir Lárionaid

71

Uimhir Iarrthóra

General Certificate of Secondary Education
2013–2014

Eolaíocht: Teastas Singil

Aonad 1 (Bitheolaíocht)

Ardsraith

[GSS12]

DÉ MÁIRT 13 BEALTAINE 2014, MAIDIN

AM

1 uair agus 15 nóiméad.

TREOIR D'IARRTHÓIRÍ

Scríobh d'Uimhir Lárionaid agus d'Uimhir Iarrthóra sna spásanna chuige sin ag barr an leathanaigh seo.

Scríobh do fhreagraí sna spásanna chuige sin sa scrúdpháipéar seo. Freagair **gach ceann** den **aon** cheist **déag**.

EOLAS D'IARRTHÓIRÍ

Is é 75 an marc iomlán don pháipéar seo.

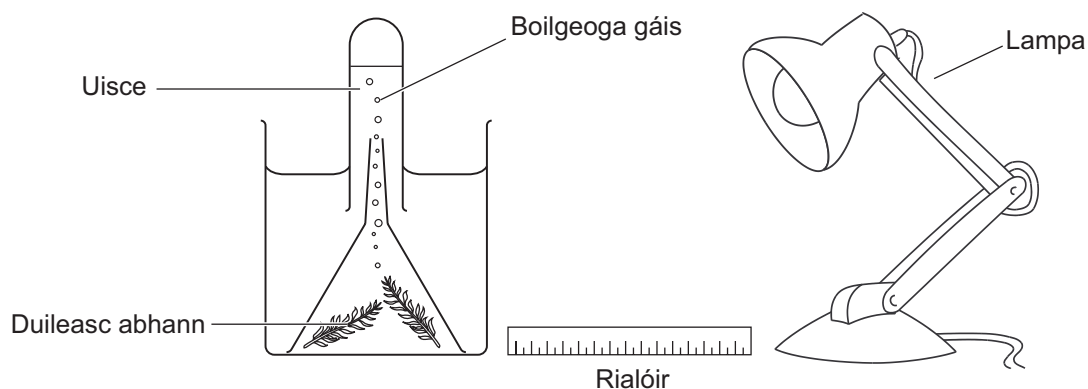
Léiríonn figiúirí idir lúibíní ar thaobh na láimhe deise de leathanaigh na marcanna atá ag dul do gach ceist nó do gach cuid de cheist.

Measúnófar caighdeán na cumarsáide scríofa i gceisteanna **4** agus **10**.

Don Scrúdaitheoir
Amháin

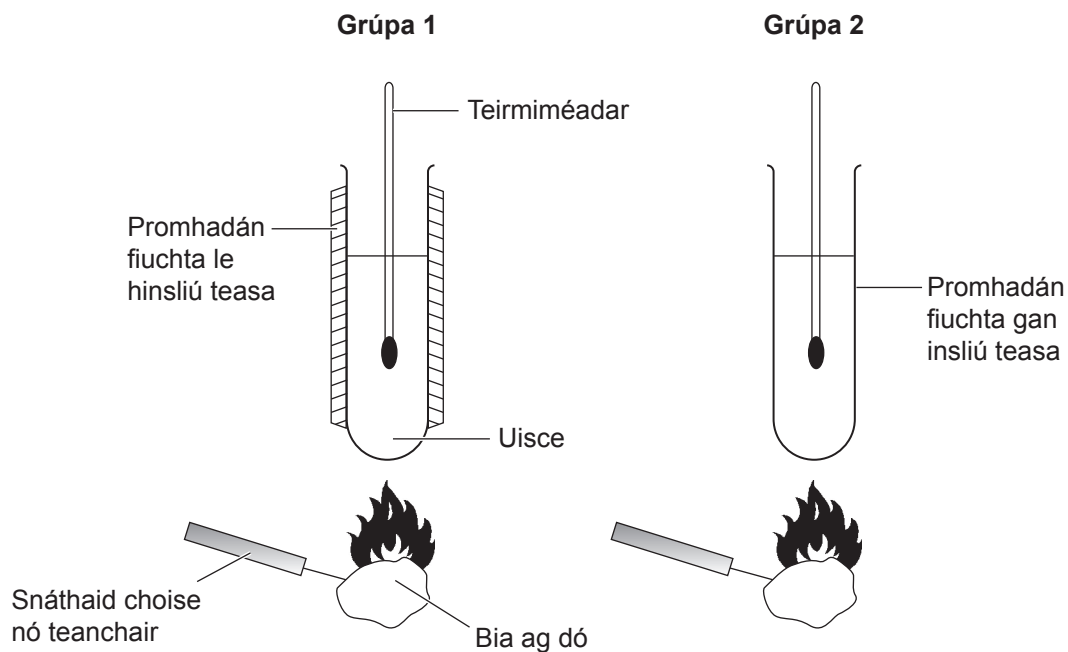
Uimhir Ceiste	Marcanna
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	

Marc
Iomlán

Fad slí an lampa ón phlanda/cm	Líon na mboilgeog sa nóiméad
5	50
10	45
15	36
20	20
25	8
30	8

- 2 Rinne dhá ghrúpa imscrúdú ar chion fuinnimh bia agus bhain gach grúpa úsáid as modh difriúil mar a léirítear thíos. Bhí na modhanna go díreach mar an gcéanna ach amháin gur bhain Grúpa 1 úsáid as ábhar inslithe teasa.

Tá na torthaí ar taispeáint thíos ach tá dhá luach ar iarraidh.

(a) Comhlánaigh an dá luach atá ar iarraidh sna táblaí.

Grúpa 1

Bia	Teocht ag an tús/°C	Teocht ag an deireadh/°C	Ardú teochta/°C
bagún	18	64	46
brioscáin	18	52	34
briosca	18	42	

Grúpa 2

Bia	Teocht ag an tús/°C	Teocht ag an deireadh/°C	Ardú teochta/°C
bagún	18	54	36
brioscáin	18		26
briosca	18	36	18

[2]

- (b) Bain úsáid as an fhaisnéis a chuirtear ar fáil lena mhíniú ina iomláine, cad chuige a raibh na harduithe teochta a fuair Grúpa 2 níos ísle ná na cinn a fuair Grúpa 1.

[2]

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

-
-
-
- [2]

[Tiontaigh an leathanach

- (b) An tábla thíos, taispeánann sé an dóigh a dtéann aois máthar i bhfeidhm ar an riosca go mbeadh páiste le siondróm Down aici.

Aois máthar/blianta	An riosca go mbeadh páiste aici le siondróm Down
25	1 as 1350
30	1 as 940
35	1 as 350
40	1 as 85
45	1 as 35
50	1 as 10

Is féidir tástáil a dhéanamh lena fháil amach an bhfuil siondróm Down ar pháiste sula mbeirtear é. Ach tá riosca 1% (1 as 100) go mbeidh breith anabái (go gcaillfear an babái) mar gheall ar an tástáil seo.

- (i) Bain úsáid as an fhaisnéis a chuirtear ar fáil lena mhíniú ina iomláine cad chuige a dtairgtear an tástáil seo de ghnáth do mháithreacha atá os cionn 35 bliain d'aois amháin agus nach dtairgtear é do mháithreacha atá faoi bhun 35 bliain d'aois.

[2]

- (ii) Taobh amuigh den riosca atá i gceist, luaigh fachtóir **amháin** eile a dtiocfadh leis dul i bhfeidhm ar chinneadh máthar maidir leis an tástáil a ghlacadh nó gan í a ghlacadh.

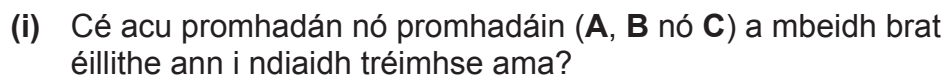
[1]

- (c) Is athruithe ar ábhar géiniteach i gcealla coirp is cúis le hailse chraicinn agus le siondróm Down araon. Luaigh an t-ainm ginearálta a chuireann síos ar athrú ar ábhar géiniteach.

[1]

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

[Tiontaigh an leathanach

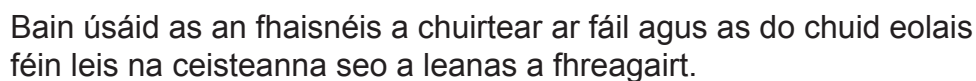

(ii) Luaigh **dhá** rud a chaithfear a dhéanamh lena chinntiú go bhfuil na torthaí bailí (triall chothrom).

2. _____ [2]

(iii) Ainmnigh an t-eolaí a d'úsáid fearas den chineál chéanna le himscrúdú a dhéanamh ar an éilliú le miocrorgánaigh.

 [1]10

-
-
- [1]

-
-
-
-
- [2]

[2]

[2]

[2]

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

-
-
-
-
-
-
- [3]

-
-
-
-
- [2]

9336.04

[Tiontaigh an leathanach

Sa cheist seo, measúnófar thú ar chaighdeán na cumarsáide scríofa agat, lena n-áirítear úsáid saintearmaí eolaíocha.

[6]

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

LEATHANACH BÁN

(Leanann ceisteanna ar an leathanach thall)

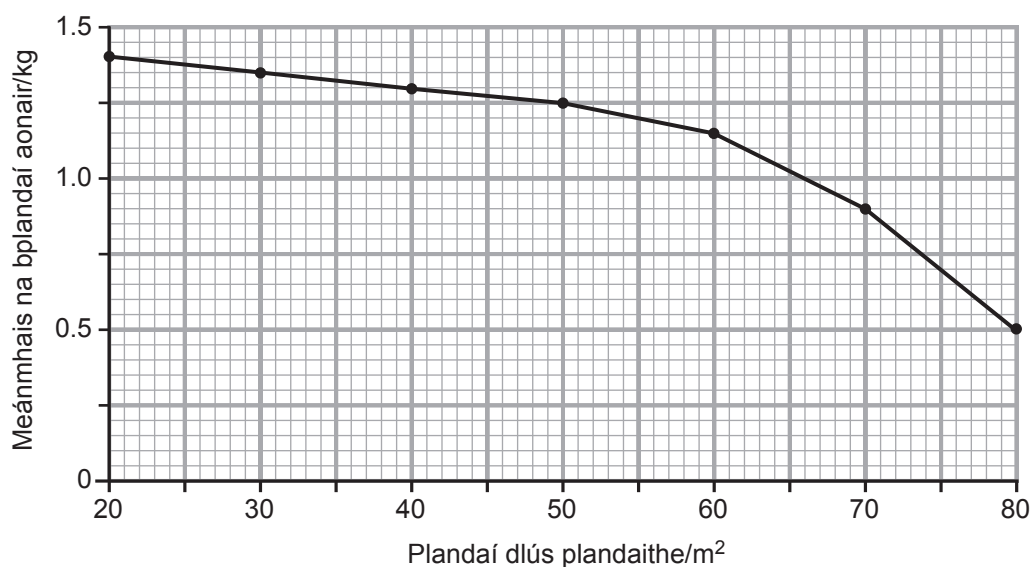
- 11 (a) An grianghraf thíos, taispeánann sé cuid de bharr grán buí. Bíonn spásáil rialta idir na plandaí grán buí leis an fhás a uasmhéadú.

Foinse: Príomhscrúdaitheoir

Taispeánann **Graf A** thíos an éifeacht atá ag dlús plandaithe (líon na bplandaí sa mhéadar chearnach) ar mheánmhais na bplandaí aonair.

Graf A

- (i) I dtéarmaí iomaíocht idir plandaí, cuir síos ar agus mínigh na torthaí do **Ghraf A**.

[3]

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

(iii) Cuir síos ar agus mínigh na torthaí do **Graf B**.

[3]

(b) Tá roinnt cineálacha grán buí géinmhodhnaithe (*GM*). Cineál amháin den ghrán bhuí *GM*, táirgeann sé ceimiceán atá tocsaineach (nimhiúil) d'fheithidí a itheann duilleoga.

(i) Mínigh na buntáistí a bhaineann leis an chineál seo grán buí *GM* a úsáid.

[3]

(ii) Tabhair fáth **amháin** a bhfuil an oiread sin daoine in éadan barra *GM*.

[1]

SEO DEIREADH AN SCRÚDPHÁIPÉIR

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

Cuireadh isteach ar chead chun an t-ábhar cóipchirt uile a atáirgeadh.
I gcásanna áirithe is féidir nár éirigh le CCEA teagmháil a dhéanamh le húinéirí cóipchirt agus beidh sé sásta na hadmhálacha sin a fágadh ar lár a chur ina gceart amach anseo ach é a chur ar an eolas.